

מחליטים:

כבוד האדם

ערכת הנחיה

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

ערכת "מחליטים: כבוד האדם"

"כבוד האדם" נתפס לא פעם כמושג מורם מעם, מטבע לשון שמקומה באולמות בית המשפט העליון ולא במציאות היום-יומית. התהליך "מחליטים: כבוד האדם", ביוזמת המכון הישראלי לדמוקרטיה, שם לו למטרה להפוך את כבוד האדם לערך יסוד במדינת ישראל, המוטמע בחיי היום-יום של אזרחיה ללא הבדל של דת, גזע, מין, מוצא או כל שיוך קבוצתי אחר.

במסגרת תהליך זה מתנהל דיון אזרחים שבמהלכו יניחו המשתתפים אבני דרך לניסוח של מגילת כבוד האדם. מעשה ניסוח המגילה, בתהליך של דיון אזרחים, עשוי להיות צעד היסטורי ראשון לבניית תשתית ערכית משותפת לכלל החברה הישראלית, שכבוד האדם הוא עמוד התווך שלה.

תוכלו ללמוד על התהליך בסרטון הזה

(<https://www.youtube.com/watch?v=LkSIHw5OBJs&feature=youtu.be>)

התהליך "מחליטים: כבוד האדם" שנועד להטעין את כבוד האדם במשמעותו האזרחית, ולא רק המשפטית או החוקתית, מעוצב ברוח הדמוקרטיה הדיונית ובדגש על שיתוף אזרחים.

בשלב הנוכחי של התהליך, כחלק מהמאמץ להטמיע את הערך של כבוד האדם וכן את המתודה של דיון אזרחים, אנו מזמינים כל גוף, ארגון, חברה או אזרח פרטי, ליזום דיון בקהילה הקרובה אליו בנושא כבוד האדם בעזרת ערכה זו.

הערכה כוללת הנחיות מפורטות למפגש יחיד או למספר מפגשים, והיא מעין מפת דרכים באמצעותה מגבשים המשתתפים את תפיסתם המשותפת לגבי הערך של כבוד האדם. הייחוד של התהליך הוא בכך שנקודת המוצא שלו היא חוויות היומיום של המשתתפים.

באופן כללי, במהלך המפגש/ים המשתתפים חולקים סיפור על פגיעה שחוו בכבוד האדם. מתוך הסיפור האישי גוזרים המשתתפים את סוגי הפגיעות השונות בכבוד האדם ועל רקע הפגיעות שזוהו מנסחים המשתתפים את חזונם לחברה שבה לא יתקיימו פגיעות כאלה. באופן כזה המשתתפים אינם לומדים באופן תיאורטי ומרוחק על המושג כבוד האדם אלא מחלצים מתוך הווייתם היומיומית את משמעותו. התוצר של התהליך יכול להיות מגוון: טקסט של מגילת כבוד האדם, סרטון וידאו משותף או כל יצירה משותפת אחרת. התהליך גם מציע דרכים להטמעת התובנות שעלו מהדיון.

המכון הישראלי לדמוקרטיה מעמיד לרשות המשתתפים, בתהליך את האתר "מחליטים: כבוד האדם" (<https://machlitim.org.il>) שאליו ניתן להעלות את התוצרים השונים, ולהתדיין בנושאים המסתופפים תחת הכותרת של כבוד האדם.

מחליטים:
כבוד האדם

המטרה בהנחיית מפגש בנושא כבוד האדם, בין אם מדובר במפגש חד פעמי ובין אם מדובר בסדרת מפגשים, היא לעורר את השיח בנושא, על מנת להפוך את הערך התיאורטי לערך מעשי ויומיומי שמרכזיותו בחברה הישראלית לא ניתנת לערעור. מניסיוננו, דיון וחשיבה על המושג הופכים אותו לרלוונטי ובעל משמעות יומיומית לחיי כל אחד ואחת מאתנו, בכל הגילאים, מכל המינים, הרקעים והתרבויות.

ערכת כבוד האדם נועדה להקל על מי שמעוניין לעסוק בקבוצה בנושא, לעשות זאת בהקשר היומיומי הרלוונטי ביותר לקבוצה, ובמקביל לייצר דיונים רבים ככל האפשר בכל הארץ - על מנת לייצר תהליך משמעותי ורחב היקף של קידום השיח בנושא כבוד האדם. תוצרי הדיונים יועלו על ידי המשתתפים לאתר ייעודי <https://www.machlitim.org.il> ושם יגיבו האזרחים השותפים למהלך, האחד לאחר.

מעבר לעיסוק של כל קבוצה בנושא בנפרד, ועל מנת שהתהליך בכל עוצמתו יבוא לידי ביטוי, אנו שואפים לרכז ולהציג לכל השותפים במהלך, את תוצרי המפגשים. השיתוף יכול להתבטא במספר אופנים אשר יפורטו בהמשך.

הערכה נוצרה לאחר מספר התנסויות של המכון הישראלי לדמוקרטיה בבניה והנחיה של מפגשים באזרחים, פורמטים וקהלי יעד שונים, בנושא כבוד האדם.

הערכה כוללת:

- דף המלצות טכניות לקראת קיום מפגש בנושא כבוד האדם.
- תסריט הנחיה למפגש יחיד בנושא כבוד האדם.
- תסריט הנחיה לסדרת מפגשים בנושא כבוד האדם.

הכנות טכניות, לקראת הנחיית מערך בנושא כבוד האדם

שותפים יקרים:

על מנת להקל עליכם בהנחיית מערך בנושא כבוד האדם, הכנו עבורכם רשימה קצרה, שמטרתה לוודא שההיבט הטכני של המפגש יהיה מוצלח, כך תוכלו להתרכז בתוכן ובהנחיה. לסוג מפגש כזה, אנחנו ממליצים על קבוצת משתתפים שגודלה הוא בין 8 ל 14. כמובן שניתן להיות גמישים עם המספר, אבל כדאי לזכור שמספר גדול מידי של משתתפים פוגע באינטימיות ומאריך את זמן המפגש ומספר נמוך של משתתפים פוגע בדינמיקה הקבוצתית.

לפני המפגש:

1 שלחו למשתתפים הזמנה קצרה למפגש, בה תפרטו את מיקום המפגש, מועד המפגש ומטרותיו בקצרה. שימוש בהזמנה ישדר למשתתפים רצינות וירתום אותם למהלך. לשיקולך להכניס להזמנה לינק לאתר מחליטים (https://machlitim.org.il) בו יוכלו המשתתפים לקרוא חומר רקע ולהתרשם מהדיון האזרחי בנושא כבוד האדם.

2 דאגו לחדר נעים, שמאפשר לקבוצה לעבוד במבנה של מליאה (אנחנו ממליצים על ישיבה בצורת ח', ללא שולחנות במרכז) וגם לעבוד בקבוצות קטנות של זוגות או רביעיות.

3 דאגו שיהיה בחדר:

א לוח מחיק או פליפצ'ארט (היתרון בפליפצ'ארט על לוח מחיק, הוא שאפשר לשמור את דפי הפליפצ'ארט ממפגש למפגש ולתלות אותם על הקירות).

ב טושים לכתיבה על הלוח/ פליפצ'ארט.

ג מסקינגטייפ (נייר דבק).

ד כלי כתיבה למשתתפים.

ה דפי כתיבה למשתתפים.

4 אנו ממליצים להצטייד במחשב נייד במפגש, עם אפשרות לחיבור לרשת - על מנת להעלות את תוצרי הקבוצה במפגש עצמו ולהתרשם מתוצרים של קבוצות אחרות.

5 דאגו לשתייה קלה וכיבוד למשתתפים - במידת האפשר.

במהלך המפגש:

1 בקשו מהמשתתפים להשתדל להתנתק מהטלפונים למשך המפגש (למעט שימוש בהם לצורך תיעוד תוצרי המפגש), זאת על מנת להיות שותפים לחשיבה ולכבד את המשתתפים האחרים.

לאחר המפגש:

העלו את החומרים שיצרה הקבוצה לאתר "מחליטים":
כבוד האדם" www.machlitim.org.il

מומלץ! שלחו למשתתפים סיכום של המפגש. המשתתפים השקיעו זמן ומחשבה ויעריכו את העדכון מכם. כמובן שבסיכום קצר זה אפשר וכדאי לכלול גם הצעות לאופן שבו אנחנו, כקבוצה יכולים לקדם את הנושא בארגוננו.

בהצלחה!

תסריט הנחיה למפגש יחיד בנושא כבוד האדם

משך המפגש:

שעתיים.

מטרות

להעלות למודעות את נושא כבוד האדם, וליצר סביבו שיח מובנה בהקשר רלוונטי למשתתפים.

“לחשוף את המשתתפים לאתר”מחליטים: כבוד האדם”
על מנת לאפשר להם לשתף
ולהמשיך את השיח און - ליין.

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>כבוד האדם הוא צמד מילים שלעיתים נשמע לנו מנוכר, רחוק, אקדמי. התעסקות ולו קצרה במושג, דיבור עליו, חשיבה ותשומת לב, הופכת אותו מאוד מהר למשהו רלוונטי ויומיומי לכל אחד ואחת מאתנו, בכל הגילאים, מכל המינים, הרקעים והתרבויות.</p> <p>המטרות במפגש זה הן: להעלות את נושא כבוד האדם על סדר היום שלנו, לברר את המושג, את האופן בו הוא משפיע על היומיום שלנו כאזרחים ולנסח את האופן שבו אנחנו היינו רוצים להתייחס לנושא כקבוצה.</p>	<p>פתיחה: נושא המפגש, מטרות, תוצרים</p>	 <p>5 דקות</p>
<p>דפים ועטים למשתתפים</p>	<p>כל אחד, בנפרד, יחשוב על סיפור אישי אחד, הקשור לאחת מהסיטואציות הבאות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ מקרה בו הכבוד שלי כאדם נפגע. ▪ מקרה בו הייתי עד לפגיעה בכבודו של מישהו. ▪ או מקרה בו פגעתי אני בכבודו של מישהו. 	<p>משימה עצמית</p>	 <p>5 דקות</p>
<p>סמארטפון/ מצלמת וידאו</p>	<p>התחלקו לזוגות. נסו לפגוש מישהו בקבוצה שמזמן לא יצא לכם לדבר איתו. ספרו אחד לשני את הסיפור האישי שלכם.</p> <p>במידה והנכם מעוניינים בכך, אתם מוזמנים לתעד אחד את השני חולקים את הסיפור בסמארטפון, או בכתב ולהעלות את התיעוד לאתר מחליטים (https://machlitim.org.il) כך תתרמו גם אתם להעשרת מאגר הידע שלנו ותקחו חלק במאמץ הרחב יותר בהעלאת המודעות לנושא.</p>	<p>בזוגות</p>	 <p>10 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
<p>סמארטפון/ מצלמת ידא</p>	<p>חזרו למליאה (בחצי עיגול) ובקשו מהמשתתפים (מי שמעוניין בכך), לשתף בסיפור האישי. לאחר כל שיתוף, המנחה ינסח בעזרת הקבוצה היגד כללי שהוא ניסוח של סוג הפגיעה, למשל: כמה חברים הולכים למסיבה במועדון. לחלק נותנים להיכנס ולחלק לא. אלו שלא נכנסים הם בדרך כלל אתיופים/מזרחיים/ערבים/יוצאי ברית המועצות לשעבר.</p> <p>סוג הפגיעה : אפליה בגלל מוצאו של האדם, צבע העור שלו או השונות שלו. דגש: ניסוח ההיגד הכללי הוא לא ניסוח משפטי, הוא יכול להיות ניסוח בשפת היומיום של המשתתפים, חשוב רק שלא יהיה ארוך מידי.</p> <p>המטרה היא לסיים את הסבב עם רשימה כתובה על לוח, של סוגי פגיעות בכבוד האדם שהמשתתפים חוו.</p>	<p>משימת מליאה</p>	 <p>30 דקות</p> <p>30 דקות</p>
	<p>ניהול דיון במליאה על הרשימה שנוצרה. נקודות אופציונליות לדיון:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ האם יש סוגים של פגיעות שלא נמצאים ברשימה (מאחר ואנחנו כקבוצה לא חווינו אותם) ▪ אבל אנחנו מזוהים בחברה שלנו? ▪ עם אלו סוגי פגיעות אנחנו כקבוצה לא מוכנים להשלים? ▪ אלו השלכות יש לפגיעות האלו עלינו כחברה? כפרטים? 	<p>משימת מליאה</p>	 <p>25 דקות</p> <p>25 דקות</p>
<p>דפים ועטים למשתתפים</p> <p>לוח/ פליפצ'ארט</p>	<p>ניסוח המגילה שלנו: 15 דקות:</p> <p>חלוקה לזוגות. כל זוג מקבל מספר סוגי פגיעות מהרשימה שיצרנו בשלב הקודם (לא יותר מארבע) ומנסח את האופן שבו הוא חושב שהקבוצה צריכה להתייחס לסוג פגיעה זה. למשל אם סוג הפגיעה: "אפליה על רקע מוצא".</p>	<p>יצירת מגילה קבוצתית על בסיס היגדי חזון</p>	 <p>30 דקות</p> <p>30 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>דברו בקבוצה שלכם על האופן שבו ניתן להימנע מפגיעה כזו והדרכים בהן אנחנו כקהילה יכולים לוודא שפגיעה כזו לא תתקיים. לאחר דיון קצר בינכם, נסחו את משפט החזון (המצב הרצוי), למשל: "אדם לא ישפט על רקע המוצא שלו. מוצא האדם יכובד ואף יבוא לידי ביטוי בפעילויות הארגון השונות, זאת על מנת להעשיר את כללנו במגוון הרקעים והתרבויות מהן אנחנו באים".</p> <p>15 דקות: איסוף תוצרי הזוגות במליאה בסבב.</p> <p>כל זוג משתף במשפט חזון (מצב רצוי) אחד והמנחה אוסף את המשפטים על לוח.</p>		
לפטופ	<p>על מנת לשתף את הקהל הרחב בתוצרי הדיון שלכם והמגילה שיצרתם, נא היכנסו לאתר מחליטים, לאזור "המגילה שלי" והזינו את פרטי הקבוצה ואת תוצר המגילה שלכם.</p> <p>את המגילה שלכם אתם יכולים להעלות לאתר מחליטים בכל מיני צורות: מגילה כתובה, סרטון שבו אתם מקריאים את המגילה, יצירה משותפת שמבטאת את עיקרי המגילה וכל דרך אחרת שבה תבחרו.</p> <p>אופציונלי: בדומה לאופן בו יצרתם אתם את המגילה שלכם, קבוצה של 200 אזרחים יצרה מגילה העוסקת בכבוד האדם, בתהליך שנמשך 48 שעות. על בסיס מגילה זו, מתנהל באתר מחליטים דיון אזרחים. אנו מציעים לכם, בשלב זה, להכנס למגילת ה 200 (באתר), לקרוא אותה ולהוסיף את תרומת הקבוצה שלכם למגילה:</p>	<p>הזנת תוצרים לאתר מחליטים</p>	 <p>10 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
לפטופ	<p>1 האם לדעתכם יש נושאים בהם קבוצת ה 200 לא עסקה וכדאי שיכללו במגילה?</p> <p>2 האם ישנם סעיפים עליהם הסכימה הקבוצה ואינם מנוסחים כראוי? הציעו נוסח חלופי.</p>	<p>הזנת תוצרים לאתר מחליטים</p>	
	<p>סבב סיכום: כל משתתף בנפרד כותב לעצמו שני דברים: 1. משהו שהוא חושב שהקבוצה צריכה לעשות 2. משהו שהוא מתחייב לעשות בנושא החל ממחר (2 דקות).</p> <p>כל אחד פוגש מישהו אחד בחדר, מספר לו מה הדבר אליו התחייב אישית לעשות וקובעים בין אחד לשני באיזה אופן בודקים את ההתחייבות (למשל להזכיר אחד לשני בכל מוצאי שבת את הדברים עליהם התחייבו, ישלחו סמסים של תזכורת אחת לשבועיים וכיו').</p> <p>בסבב במליאה, כל אחד משתף במה שהוא חושב שהקבוצה צריכה לקחת על עצמה לעשות. המנחה אוסף את מה שחברי הקבוצה אומרים על גבי פליפצ'ארט שיתלה בחדר כתזכורת קבוצתית.</p>	<p>סיכום ומה הלאה</p>	 <p>15 דקות</p>

תסריט הנחיה לסדרת מפגשים בנושא כבוד האדם

שלושה מפגשים:

- 1 הזווית האישית
- 2 השלכות וחזון
- 3 מה הלאה

משך כל מפגש:

שעתיים עד שעתיים וחצי.

מטרות:

ליצר שיח מובנה בנושא כבוד האדם בהקשר רלוונטי למשתתפים.

לחשוף את המשתתפים לאתר "מחליטים" (<https://machlitim.org.il>) על מנת לאפשר להם לשתף ולהמשיך את השיח און - ליין

מפגש 1 מתוך 3

נושא: הזווית האישית

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>כבוד האדם הוא צמד מילים שלעיתים נשמע לנו מנוכר, רחוק, אקדמי. התעסקות ולו קצרה במושג, דיבור עליו, חשיבה ותשומת לב, הופכת אותו מאוד מהר למשהו רלוונטי ויומיומי לכל אחד ואחת מאתנו, בכל הגילאים, מכל המינים, הרקעים והתרבויות.</p> <p>המטרות בסדרת מפגשים אלו, הן: להעלות את נושא כבוד האדם על סדר היום שלנו, לברר את המושג, את האופן בו הוא משפיע על היומיום שלנו כאזרחים ולנסח את האופן שבו אנחנו היינו רוצים להתייחס לנושא כקבוצה.</p>	<p>פתיחה במליאה: נושא המפגש, מטרות, תוצרים</p>	 <p>5 דקות</p>
<p>דפים וכלי כתיבה לכל המשתתפים</p>	<p>כל אחד, בנפרד, יחשוב על סיפור אישי אחד, הקשור לאחת מהסיטואציות הבאות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ מקרה בו הכבוד שלי כאדם נפגע. ▪ מקרה בו הייתי עד לפגיעה בכבודו של מישהו. ▪ או מקרה בו פגעתי אני בכבודו של מישהו. 	<p>משימה אישית</p>	 <p>5 דקות</p>
<p>סמארטפון/ מצלמת וידאו</p>	<p>ערכו סבב שיתוף במליאה.</p> <p>במידה והנכם מעוניינים בכך, אתם מוזמנים לתעד אחד את השני חולקים את הסיפור בסמארטפון, או בכתב ולהעלות את התיעוד לאתר מחליטים (machlitim.org.il), כך תתרמו גם אתם להעשרת מאגר הידע שלנו.</p>	<p>שיתוף במליאה</p>	 <p>30 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
<p>לוח/ פליפצ'ארט טוש</p>	<p>בשלב זה, ננסה להוציא מהסיפורים האישיים אמירות או היגדים כלליים יותר, אשר יתארו מצבים כלליים של אותה חוויה אישית.</p> <p>כאן יסביר המנחה במליאה את האופן בו ניתן להוציא מסיפור היגד של סוג פגיעה (למשל מסיפור על תלמיד שהוחרם ונלעג על ידי חבריו בגלל עוני של הוריו, אפשר לנסח היגד כללי של פגיעה בכבוד האדם הקשורה למצבו הסוציו אקונומי).</p> <p>עבודה בשלשות:</p> <p>1 סבב ראשון (10 דקות): כל שלשה מנסחת את סוגי הפגיעות שעולים מסיפורי חברי הקבוצה.</p> <p>2 סבב שני, שלשות חדשות (10 דקות): כל קבוצה מעלה סוגי פגיעות שלדעתה קיימים בחברה הישראלית ולא עלו עד כה מהסיפורים.</p>	<p>סוגי פגיעות - זיהוי (עבודה בשלשות)</p>	 <p>25 דקות</p>
	<p>איסוף במליאה ועל לוח, של סוגי פגיעות:</p> <p>1 שהקבוצה חוותה.</p> <p>2 שהקבוצה אספה כפגיעות שכיחות בחברה הישראלית.</p>	<p>משימת מליאה</p>	 <p>25 דקות</p>
<p>מסקינגטייפ</p>	<p>תליה בחדר של סיפורים מהעיתונות של כל מיני סיטואציות של פגיעה בכבוד האדם. (ראו קישור במסמך חומרי רקע באתר "מחליטים")</p> <p>מבקשים מהמשתתפים לעבור בתערוכה בזוגות, לקרוא את הקטעים ולבדוק האם מועלות בקטעים פגיעות נוספות (כאלו שלא עלו בעבודה בשלשות) בכבוד האדם שאנחנו כזוג (ומאוחר יותר כקבוצה) רוצים להתייחס אליהן?</p> <p>במליאה מוסיפים לרשימת סוגי הפגיעות לפני פרידה מהמשתתפים, סכמו את המפגש: מה עשינו במפגש הזה ובמה נתמקד במפגש הבא.</p> <p>המפגש הבא יתחיל עם רשימת סוגי הפגיעות שנבנתה על ידי הקבוצה.</p>	<p>תערוכה בזוגות + מליאה</p>	 <p>20 דקות</p>

אופציונלי:

1 כל משתתף מתבקש לראיין אדם (מקבוצה שונה או בן משפחה) באשר לסיטואציה בה חש אותו אדם שכבודו נפגע, או כי הוא פגע באדם אחר. תוצרי הראיונות יוצגו בפתיחת המפגש הבא.

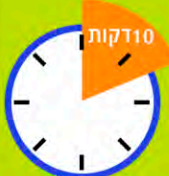
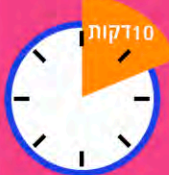
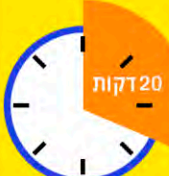
2 ו/או כל משתתף מתבקש עד למפגש הבא להביא סיפור אקטואלי מהחדשות על פגיעה בכבוד האדם.

מפגש 2 מתוך 3 נושא: גורמים והשלכות

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
<p>רשימת הפגיעות אותה יצרה הקבוצה במפגש הקודם</p>	<p>המטרות בסדרת מפגשים אלו, הן: להעלות את נושא כבוד האדם על סדר היום שלנו, לברר את המושג, את האופן בו הוא משפיע על היומיום שלנו כאזרחים ולנסח את האופן שבו אנחנו היינו רוצים להתייחס לנושא כקבוצה.</p> <p>בסוף המפגש הקודם נשלחתם לראיין אנשים נוספים באשר לפגיעות בכבוד אותם חוו או גרמו. שתפו את הקבוצה באם זיהיתם במהלך הראיין שעשיתם סוג פגיעה שונה / פגיעה באוכלוסיה שונה וכו'. (במידה ובחרתם באופציה זו, הוסיפו (לחלק זה כ 20 דקות).</p>	<p>תזכורת של מטרת התהליך ותוצרי המפגש הקודם - במליאה</p>	 <p>5 דקות</p>
<p>דפים וכלי כתיבה לכל המשתתפים</p>	<p>בקבוצות קטנות של שלושה עד ארבעה משתתפים: המטרה בחלק זה של פעילות היא לדון על ההשלכות השונות שיש לפגיעות בכבוד האדם על שלושה מעגלים: אני, הקבוצה הקרובה אלי (משפחה/ כיתה/ שבט/צוות בעבודה) והחברה הישראלית.</p> <p>כל קבוצה תתבקש לבחור סוג אחד או שניים של פגיעות בהן היא רוצה להתמקד בדיון. על מנת להימנע מכך שכל הקבוצות תעבודנה על אותן סוגי פגיעות, כל קבוצה תסמן על גבי הלוח את הפגיעות עליהן היא עובדת ושאר הקבוצות לא יבחרו באותן פגיעות.</p> <p>בדיון הקבוצתי המצומצם, כל קבוצה צריכה לדבר על האופן שבו משפיעה הפגיעה על שלושת המעגלים, אם בכלל. לדוגמה: אם מורים פוגעים בכבודם של תלמידים איך זה משפיע עלי (אם בכלל), איך זה משפיע על הכיתה שלנו? איך זה משפיע על החברה?</p>	<p>דיון השלכות קבוצות דיון קטנות</p>	 <p>20 דקות</p>

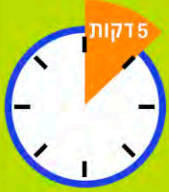
עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>הנחו את הקבוצה לעבוד באופן הבא: לקחת כל סוג פגיעה ולשאל לגביו את השאלה "אז מה" מספר פעמים. (אז מה אם מורים פוגעים בכבודם של תלמידים?-----אז גם אני יכול למצוא עצמי בסיטואציה של פגיעה ----- אז אני אאבד אמון בכל המורים שלי ----- אני אפגע בעתיד שלי) זו שאלה פשוטה שעוזרת להבהיר בצורה טכנית יחסית השלכות של אירוע נקודתי לכאורה.</p>		
	<p>איסוף תוצרי הדיונים המצומצמים במליאה. כל קבוצה מציגה את סוג הפגיעה עליו דנה ואת ההשלכות השונות על המעגלים השונים.</p> <p>דגש: במהלך ובתום ההצגה, כדאי לנהל דיון על תוצרי הדיונים המצומצמים: האם יש דמיון בין ההשלכות ארוכות הטווח של הפגיעות, על אף שכל קבוצה דנה בסוג שונה של פגיעה? מה השוני בין המעגלים? האם היו פגיעות שלא משפיעות עלינו כיחידים אך משפיעות עלינו כחברים בקבוצה? להיפך? וכו'.</p>	<p>דיון השלכות - מליאה</p>	 <p>35 דקות</p>
	<p>המטרה בחלק הבא היא לעבור מדיון בפגיעות וההשלכות שלהן, לדיון על האופן שבו אנחנו כקבוצה רוצים/ שואפים להתמודד עם נושא כבוד האדם.</p> <p>כדאי להסביר למשתתפים את המעבר, על מנת לייצר הבדל בין השיח על הפגיעות לבין השיח ה"חזוני".</p> <p>לצורך ההסבר אפשר לקחת כדוגמה את אחת מסוגי הפגיעות ולהסביר את ההבדל בין ניסוח של פגיעה לבין ניסוח חזוני. למשל, אם סוג הפגיעה היא מורים הפוגעים בכבודם של תלמידים, ניסוח חזוני יכול להיות: "הקבוצה שלנו מכבדת את מוריה. אנו רואים במורים שלנו שותפים לחינוך שלנו ודגם לאנשים הבוגרים שאנו גדלים להיות. אנו מצפים ממורינו ליחס מכבד והדדי ולהסתכלות על כל אחד מאתנו כעולם ומלואו!"</p>	<p>מעבר לכתיבת חזון</p>	 <p>5 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
<p>דפים וכלי כתיבה לכל המשתתפים</p> <p>דפי פליפצ'ארט</p> <p>טושים</p>	<p>חלקו את הקבוצה לקבוצות קטנות של שלושה עד ארבעה משתתפים.</p> <p>כל קבוצה תקבל קטגוריה אחת של סוגי פגיעות לעבוד עליה (אם קבוצה מסיימת, אפשר לתת לה קטגוריה נוספת).</p> <p>המשימה של הקבוצה היא לנסח את האופן בו ראוי שהחברה הישראלית תתמודד עם סוגי הפגיעות השייכות לקטגוריה.</p> <p>הנחו את הקבוצה לנסח משפטים פשוטים, קצרים וברורים. יחד עם זאת, להזהר לא להיות קצרניים מדי, באופן שמדלל את המסר. בקשו מכל קבוצה לכתוב את משפטי החזון שלה על דף ולתלות על הקיר.</p>	<p>עבודה בקבוצות על ניסוח משפטי חזון</p>	 <p>10 דקות</p>
<p>דפי פליפצ'ארט</p> <p>טושים</p> <p>מסקינקטייפ (נייר דבק)</p>	<p>על הקיר תלויים כל משפטי החזון שניסחו הקבוצות. בקשו מהמשתתפים להסתובב בחדר, מצויידים בכלי כתיבה ולקרוא את המשפטים שכתבו הקבוצות.</p> <p>הנחו את המשתתפים:</p> <p>1 אם הם מסכימים עם הניסוח, לסמן V ליד המשפט.</p> <p>2 במידה ואינם מסכימים לניסוח כפי שהוא, (מציעים תוספת או אי הסכמה עקרונית) להציע ניסוח שונה ולכתוב את שמם ליד הצעתם</p>	<p>משימה אישית</p>	 <p>10 דקות</p>
	<p>עברו יחד עם המשתתפים על הדפים התלויים. מנו משתתף אחד ככותב המגילה. הכניסו למגילה שלכם את כל המשפטים אשר סומנו ב V.</p> <p>עברו ביחד עם המשתתפים על ההערות שנרשמו ונהלו דיון בקבוצה באשר לניסוח של משפטי החזון הקבוצתיים.</p>	<p>איסוף ויצירה של מגילת כבוד האדם הקבוצתית</p>	 <p>20 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>עברו ביחד עם המשתתפים על ההערות שנרשמו ונהלו דיון בקבוצה באשר לניסוח של משפטי החזון הקבוצתיים.</p> <p>אם נוצר חוסר הסכמה עקרוני, אחת הדרכים להתמודד איתו היא לבקש מקבוצה קטנה של משתתפים (בהם יהיו כאלו שהביעו התנגדות לניסוח המקורי) להגיע למפגש הבא עם הצעת ניסוח חדשה למשפטים עליהם לא הוסכם. אופציה נוספת, היא להציע ולהעלות לאתר מספר חלופות.</p>		
<p>לפטופ</p>	<p>על מנת לשתף את הקהל הרחב בתוצרי הדיון שלכם והמגילה שיצרתם, נא היכנסו לאתר מחליטים, לאזור "המגילה שלי" והזינו את פרטי הקבוצה ואת תוצר המגילה שלכם.</p> <p>את המגילה שלכם אתם יכולים להעלות לאתר מחליטים בכל מיני צורות: מגילה כתובה, סרטון שבו אתם מקריאים את המגילה, יצירה משותפת שמבטאת את עיקרי המגילה וכל דרך אחרת שבה תבחרו.</p> <p>אופציונלי: בדומה לאופן בו יצרתם אתם את המגילה שלכם, קבוצה של 200 אזרחים יצרה מגילה העוסקת בכבוד האדם, בתהליך שנמשך 48 שעות.</p> <p>על בסיס מגילה זו, מתנהל באתר מחליטים דיון אזרחים. אנו מציעים לכם, בשלב זה, להיכנס למגילת ה 200 (באתר), לקרוא אותה ולהוסיף את תרומת הקבוצה שלכם למגילה.</p> <p>1 האם לדעתכם יש נושאים בהם קבוצת ה 200 לא עסקה וכדאי שיכללו במגילה?</p> <p>2 האם ישנם סעיפים עליהם הסכימה הקבוצה ואינם מנוסחים כראוי? הציעו נוסח חלופי.</p>	<p>הכנסת המגילה הקבוצתית לאתר מחליטים</p>	<p>10 דקות</p>

מפגש 3 מתוך 3

נושא: מה הלאה?

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>המטרות בסדרת מפגשים אלו, הן: להעלות את נושא כבוד האדם על סדר היום שלנו, לברר את המושג, את האופן בו הוא משפיע על היומיום שלנו כאזרחים ולנסח את האופן שבו אנחנו היינו רוצים להתייחס לנושא כקבוצה</p> <p>החידוד של המפגש היום, הוא חשיבה על האופן שבו אנחנו יכולים להיות אקטיביים בהטמעת החזון שלנו בנושא כבוד האדם: מה אנחנו יכולים לעשות, באופן שוטף, על מנת לקדם את האופן שבו אנחנו רואים את נושא כבוד האדם בארגון שלנו. וזאת כדי להפוך את המגילה שניסחנו ל"מגילה חיה" שמתממשת בחיי היומיום שלנו. את חלקו הראשון של המפגש נקדיש להעלאת רעיונות ספציפיים לכל קטגוריה של משפטי חזון ובחלק השני נחשוב מה הם הצעדים הבאים שצריכים לקרות כדי שהרעיונות האלו ייושמו על ידינו בארגון שלנו.</p>	<p>צעדים קונקרטיים ליישום החזון שלנו - במליאה</p>	 <p>5 דקות</p>
<p>פוסטר על הקיר/ שקופית של היגדי המגילה הקבוצתית שיצרו במפגש האחרון או עותקים מודפסים</p>	<p>בחלק זה, שיערך במליאה, נייצר רשימה של ערוצים ומשאבים שקיימים בארגון ובסביבתו הקרובה, זאת על מנת שבחלק הבא, כל קבוצה תוכל להיעזר ברשימה, כדי להעלות רעיונות להטמעה.</p> <p>על מנת להקל על המשתתפים לייצר את הרשימה, אפשר להנחות את המשתתפים ליצר שתי רשימות, רשימה של משאבים אנושיים (אילו בעלי תפקידים נמצאים בסביבה? אלו משתמשים? לקוחות? מתחרים? וכו') ורשימה של משאבים פיסיים (מה כוללת הסביבה הפיסית שלנו: חדרים, אתרים פיסיים, ריהוט וכו').</p>	<p>חשיבה על ערוצים/ משאבים ארגוניים להטמעת היגדי המגילה</p>	 <p>10 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>הנחו את המשתתפים לא לחשוב עדיין על רעיונות ליישום, אלא רק לייצר בשלב זה רשימה, כדי להיות פתוחים לכמה שיותר אופציות ולא להיות מקובעים על רעיונות שכבר יש להם.</p> <p>אספו את הרשימה על לוח/ פליפצ'ארט למשל, רשימות של צוות מתוך סגל של בית חולים יכולות להכיל ברמת המשאב האנושי: חולים, רופאים, אחיות, משפחות של חולים וברמת המשאב הפיסי: חדרי ניתוח, חדרי אשפוז, משרדים, חדרי מנוחה, פורום אינטרנטי פנים ארגוני וכו'.</p> <p>רשימה של שבט צופים יכולה להכיל ברמת המשאב האנושי: חניכים, מדריכים, תנועות נוער אחרות, שבטים אחרים, בני משפחה של החניכים. וברמת המשאב הפיסי: טקסים, פעולות, חדרי פעולות, מתקנים שבטיים, מחסן, טיולים וכו'.</p> <p>אספו רשימה מגוונת של לא יותר מ 20 פריטים.</p>		
<p>דפים וכלי כתיבה לכל המשתתפים</p>	<p>כדי לעזור לנו לחשוב על רעיונות אפקטיביים וישימים להטמעת נושא כבוד האדם בארגון שלנו, נעזר בטכניקת חשיבה, שתעזור לייצר טריגרים חשיבתיים (גירויים).</p> <p>בכל פעם נקח קטגוריה אחת של היגדים ואת ההיגדים ששייכים לאותה קטגוריה, למשל, היגדים בנושא סבלנות לדתות, תרבויות ומסורות: "לכל אדם החירות לבחור לחיות על פי מחשבתו ואמונתו ולכל קהילה הזכות לקיים את מסורתה ולחיות על פי דתה ומנהגיה".</p>	<p>העלאת רעיונות - דוגמה במליאה</p>	 <p>15 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>”בני דתות שונות ובעלי אמונות שונות, יקיימו שיח בין-דתי מתוך סובלנות וכבוד הדדי לחיי הרוח, האמונות והמחשבות של בני הדתות והאמונות האחרות. לא תיפגענה זכויות אדם אחרות בשם חופש הדת“.</p> <p>במקביל נבחר בכל פעם מרכיב/ ערוץ מהרשימה שיצרנו ונבדוק האם ואיך הוא יכול לעזור לקדם הטמעה של ההיגדים בקטגוריה.</p> <p>למשל, אם אנחנו צוות של בית חולים שעושה את המפגש הזה, נחשוב : איך שימוש בחדרי אשפוז, יכול לקדם הטמעה של הערכים שניסחנו הקשורים לסובלנות לדתות, תרבויות ומסורות.</p> <p>למשל: נדאג לכך שבכל חדר אשפוז, או בכל קומה, יהיה מקום ראוי ומכובד שמאפשר לכל אדם לקיים את אמונתו. נדאג לכך שיהיו שלטים בכל השפות, ועוד.</p>	<p>פתיחה במליאה: נושא המפגש, מטרות, תוצרים</p>	
	<p>חלקו את הקבוצה לצוותים של שלושה ארבעה משתתפים ותנו לכל צוות היגד אחד או יותר (מאותה קטגוריה).</p>	<p>חלוקה לצוותים וחלוקת היגדים/ קטגוריות</p>	 <p>5 דקות</p>
	<p>כל צוות מעלה רעיונות להטמעה תוך סריקה של רשימת המרכיבים שנעשתה במליאה.</p>	<p>עבודה בצוותים</p>	 <p>25 דקות</p>
	<p>שיתוף של הצוותים ברעיונות שהעלו. הנחו את הצוותים לשתף רק ברעיונות שלדעתם הם ישימים ובעלי ערך.</p>	<p>איסוף תוצרים במליאה</p>	 <p>25 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
<p>רשימה על הלוח/ פליפצ'ארט</p>	<p>מה הם הדברים שאנחנו כקבוצה צריכים לעשות כדי שהרעיונות שהעלינו יתממשו?</p>	<p>דיון יישום במליאה</p>	 <p>15 דקות</p>
<p>רשימה על הלוח/ פליפצ'ארט</p>	<p>כל משתתף בקבוצה מתחייב לקחת חלק פעיל בעשייה הקבוצתית, כדי לקדם את נושא כבוד האדם בארגון. יוצרים קבוצות של שלושה - ארבעה משתתפים, שמתחייבים לפעולה אחת מתוך הרשימה. (אפשר פשוט לאפשר למשתתפים לבחור לאיזו פעולה הם מתחברים ביותר ולכתוב את שמם ליד פעולה זו). לאחר שנוצרות הקבוצות, נותנים לכל קבוצה להתכנס למשך חמש דקות על מנת לקבוע פגישה/ שיחת המשך על האופן בו תקדם הקבוצה את ההתחייבה לו.</p>	<p>משימות לעשייה</p>	 <p>10 דקות</p>
<p>סמארטפון/ מצלמת וידאו</p>	<p>במליאה: חלקו לכל משתתף דף נייר. בקשו מכל משתתף לקפל את הנייר כך שיווצרו 4 ריבועים. בקשו מהמשתתפים לכתוב בכל ריבוע דבר אחר (תנו בכל פעם הנחיה אחת): ריבוע 1: משהו חדש ומעניין שלמדתי במהלך סדרת המפגשים. ריבוע 2: משהו שאני מתחייב לקחת על עצמי ליישם בנושא כבוד האדם, בחיי האישיים. ריבוע 3: משהו שאני מתחייב לקחת על עצמי ליישם בנושא כבוד האדם, בהקשר הארגוני. ריבוע 4: משהו שאני ממליץ לכולנו, כארגון, לעשות בנושא כבוד האדם.</p>	<p>שיתוף במליאה</p>	 <p>10 דקות</p>

עזרים	הערות/ דגשים	נושא	זמן
	<p>ריבוע 1: בקשו מהמשתתפים לתת לכם, מנחי התהליך.</p> <p>ריבוע 2: בקשו מהמשתתפים לשמור לעצמם.</p> <p>ריבוע 3: בקשו מהמשתתפים לתלות על לוח/ פוסטר בחדר.</p> <p>ריבוע 4: בקשו מהמשתתפים לאסוף בקול בסבב במליאה.</p> <p>* מומלץ לצלם את הפוסטר של ריבועים מספר 3 ולהעלות לאתר מחליטים, לאזור המגילה שלי</p>		

